

Marek Krajewski
Moarte la Breslau

Copyright © by Marek Krajewski, 2014

Prezenta ediție în limba română s-a publicat prin acord cu Społeczny Instytut Wydawniczy Znak Sp. z o.o., Kraków, Poland.

Titlu original: *Śmierć w Breslau*

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2015 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1

e-mail: editura@crimescenepress.ro

tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43

www.crimescenepress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KRAJEWSKI, MAREK

Moarte la Breslau / Marek Krajewski; trad.: Alexandru Macovescu - București:

Crime Scene Press, 2015

ISBN 978-606-93677-9-7

I. Macovescu, Alexandru (trad.)

Coperta colecției: ALEXANDRA BARDAN

Ilustrație coperta 1: ALEXANDRA BARDAN

Redactor: ALEXANDRU ARION

Corectură: MANUELA RUXANDRA ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBĂR

Bun de tipar: mai 2015

Tipărit în România, FED PRINT

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Marek Krajewski

Moarte la Breslau

Traducere de Alexandru Macovescu

CRIME SCENE PRESS
2015

DRESDA, LUNI, 17 IULIE 1950

ORA CINCI DUPĂ-AMIAZA

Căldura de iulie era insuportabilă. Ernst Bennert, directorul Spitalului de Psihiatrie, și-a trecut mâna peste capul chel, de dimensiuni impresionante. Apoi, și-a examinat palma cu atâta atenție, de parcă ar fi fost chiromant. Muntele lui Venus era lipicios de la transpirație iar câțiva stropi de sudoare străluceau pe linia vieții. Două muște sugeau însetate pata de lichid lăsată pe mușama de un pahar cu ceai îndulcit. Lumina soarelui necruțător în amurg se revărsa pe fereastra cabinetului său de consultații.

Canicula nu părea să-l deranjeze, însă, pe bărbatul cu o strălucitoare coamă neagră, care se afla în aceeași încăpere. Acesta și-a întors spre soare fața grăsulie, împodobită cu mustață și țepi de barbă nerasă, cu o plăcere evidentă. S-a frecat pe obraz cu o mână pe care avea un tatuaj cu un scorpion. Omul s-a uitat la Bennert. Ochii săi, orbiți de lumina soarelui, au devenit deodată mai atenți.

– Amândoi știm, doctore, spuse el cu un pronunțat accent străin, că nu poți refuza instituția pe care o reprezint.

Bennert știa foarte bine. Se uită pe fereastră și, în locul clădirii cu apartamente de închiriat de pe colț, superbă pe vremuri, dar acum în ruină, văzu întinderea vastă de gheață a Siberiei, râuri înghețate, troiene de zăpadă și membre omenești ieșind de sub ele. Mai văzu și un șopron în care schelete îmbrăcate în uniforme zdrențuite se luptau să ajungă

mai aproape de soba de fontă în care ardea un foc mocnit. Unul dintre ele îi aminti lui Bennert de fostul director al clinicii, doctorul Steinbrunn, care, cu șase luni înainte, nu permisesse ca un pacient al lui să fie interogată de Stasi¹.

Se frecă la ochi, se ridică și se aplecă pe fereastră: priveliștea nu era ieșită din comun – o tânără mamă își certa copilul neascultător și un camion plin cu cărămizi trecea scârțâind.

– Foarte bine, maior Mahmado. Te conduc personal în salon, unde îl poți interoga pe pacient. N-o să te vadă nimeni.

– Asta și vreau. Atunci, ne vedem la miezul nopții, zise Mahmado, curățindu-și firele de tutun din mustață. Se ridică și își netezi pantalonii. Când apăsă pe clanță, auzi o bufnitură puternică și se întoarse brusc. Bennert zâmbi prostește, ținând în mână un număr din *Neues Deutschland*², făcut sul. Două muște moarte zăceau strivite pe mușama.

DRESDA, TOT 17 IULIE 1950

MIEZUL NOPTII

Pacientul Herbert Anwaldt supraviețuia deja de cinci ani în „casa torțurii” – așa cum denumea el clinica psihiatrică de pe Marien-Allee din Dresda –, numai datorită imaginației sale.

Imaginația e o licoare vrăjită, cu ajutorul căreia aveau loc transformări fantastice: injecțiile și pumnii primiți de la asistente deveneau mângâieri blânde, duhoarea fecalelor se transforma în mireasma unei grădini primăvara, țipetele bolnavilor sunau ca niște cantate baroce, iar lambriurile scorjite, fresce de Giotto. Imaginația asculta de el. După ani întregi de dresaj, reușise s-o îmblânzească în așa măsură, încât ajunsesese să poată stinge cu totul în el orice dorință care, altminteri, nu i-ar fi permis să supraviețuiască detenției. De exemplu, dorința de a face sex cu o femeie. Nu mai era nevoie să-și „stingă focul din vintre” ca unul dintre înțelepții din *Vechiul Testament* – acel foc nu mai ardea de mult.

¹ Poliția secretă din Republica Democrată Germană. (n. trad.)

² Ziar socialist din RDG, cu sediul la Berlin. (n. trad.)

Totuși, imaginația îl trăda când vedea insecte mici și agitate mișunând prin încăpere. Burți maro-gălbui care treceau repede prin crăpăturile podelei, cu antenele lor tremurătoare, ieșind din spatele chiuvelei, un exemplar aparte urcându-se pe plapuma lui – o femelă gestantă ce târa un cocon albicios, sau un mascul țănoș, cu piciorușe rapide, sau un pui neajutorat ce trasa cercuri cu antenele sale subțiri – toate acestea îi zgâlțâiau lui Anwaldt creierul cu o descărcare electrică de neuroni. Întregul său corp se ghemuia de durere, antenele tremurătoare îi găureau pielea și mii de piciorușe îl furnicau, desigur, numai în imaginație. Atunci făcea un acces de furie și devenea un pericol potențial pentru alți pacienți, mai ales de când descoperise că unii dintre ei prindeau insecte, le puneau în cutii de chibrituri și i le ascundeau în pat. Doar mirosul de insecticid putea să-i calmeze nervii încordați la maximum. Problema ar fi putut fi rezolvată transferându-l pe bolnav la alt spital – unul mai puțin infestat cu gândaci – dintr-un alt oraș, însă interveneau pe neașteptate piedicile birocratice, așa că, unul după celălalt, directorii de clinică respingeau ideea. Doctorul Bennert se mulțumise să-l mute pe Anwaldt într-o rezervă dezinfectată mai des. În perioadele dinaintea înmulțirii gândacilor, pacientul Anwaldt era calm și se ocupa, în cea mai mare parte a timpului, cu studiul limbilor semite.

Exact asta făcea când infirmierul Jürgen Kopp trecea în inspecție. Chiar dacă directorul Bennert îl schimbase în mod neașteptat din tura de zi, Kopp n-avea de gând să părăsească spitalul. A închis ușa de la salonul lui Anwaldt și s-a dus la secția din clădirea de alături. Acolo, s-a așezat la o masă cu doi colegi, Frank și Vogel, și au început să joace cărți. *Skat*-ul¹ îi pasiona pe mulți membri ai personalului de rang inferior. Kopp licita o pică, dar cel care câștigă se dovedi a fi un valet de treflă. Înainte să-și dea seama de festă, au auzit cu toții un țipăt inuman venind din curtea cufundată în întuneric.

– Cine zbiară din toți rărunchii? se întrebă Vogel.

¹ Joc de cărți (n. trad.)

– Anwaldt. E aprinsă lumina la el, răsă Kopp. Cred c-a mai văzut un gândac.

Kopp avea parțial dreptate. Anwaldt era cel care țipa. Dar nu din cauza unui gândac. Pe podeaua din rezerva lui se târau, ca la paradă, cu burțile tresăltând comic, patru exemplare reușite de scorpioni negri de deșert.

BRESLAU, SÂMBĂTĂ, 13 MAI 1933 ORA UNU DIMINEAȚA

Madame le Goef, o unguroaică, dar care își luase nume franțuzesc, știa cum să facă rost de clienți. Nu cheltuia niciun bănuț pe anunțuri sau publicitate în presă, și acționa fără intermediari. Având încredere în intuiția ei fenomenală, își notase din cartea de telefon și adrese din Breslau cam o sută de nume. Împreună cu o prostituată superbă, care avea multe relații în lumea bună, a examinat lista, dovedindu-se că majoritatea numelor erau de oameni bogați. Pe lângă aceasta, Madame a întocmit o listă cu doctorii din Breslau, precum și cu profesorii de la Universitate și Colegiul Tehnic. A trimis tuturor acestor bărbați bilete discrete, în plicuri obișnuite, prin care îi anunța că se deschisese un nou club care putea să satisfacă și cele mai mari exigențe ale domnilor. Al doilea val de reclame a inundat cluburile pentru bărbați, saunele, cafenelele și *théâtres variétés*¹. Garderobierele și portarii răsplătiți cu generozitate pentru eforturile lor – fără să-i cunoască pe peștii de la care primeau deja bani ca să le facă rost de fete – strecurau în mâinile sau hainele invitaților cartonașe parfumate cu o Venus în ciorapi negri și joben.

În ciuda pioasei indignări a presei și a celor două procese în justiție, clubul lui Madame le Goef a devenit faimos. Clienții profitau, acolo, în diverse moduri, de farmecele a treizeci de fete și doi bărbați tineri.

În acest salon nu lipseau câtuși de puțin numerele artistice. „Actrițele” era recrutate din rândul personalului sau, așa cum se întâmpla cel mai des, spectacolele, generos remunerate de clienți, erau date

¹ Teatre de estradă. (n. red.)

de către dansatoarele de la „Imperial Cabaret” sau alte teatre mici. Două seri erau destinate stilului oriental (cu dansuri – nu numai din buric – executate de câteva „egiptene”, care erau de fapt angajate la cabaret), două stilului clasic (bacanale), una dansului obscen german (pe genul „Heidi în chiloți de dantelă”) iar una era rezervată clienților speciali, care închiriau tot clubul pentru întâlniri discrete. Lunea, stabilimentul era închis. În scurt timp, s-au introdus și rezervările prin telefon, iar conacul prusac numit „micul Lohe”¹ din Opperau, foarte aproape de Breslau, a devenit faimos în tot orașul. Capitalul băgat în afacere a fost repede recuperat, cu atât mai mult cu cât Madame nu era singurul investitor. Majoritatea cheltuielilor erau suportate de Comandamentul General al Poliției din Breslau. Costurile stabilimentului nu erau returnate doar sub formă de bani. Și așa, toată lumea era mulțumită, inclusiv majoritatea clienților ocazionali sau fideli. Numărul celor din urmă tot creștea. Pentru că unde în altă parte putea profesorul de studii orientale Otto Andrae – înarmat cu un *khanjar*² și purtând un turban – să fugărească o hurie fără apărare ca s-o posede apoi pe un maldăr de perne roșii? Unde în altă parte putea directorul Teatrului Municipal, Fritz Rheinfelder, să-și expună spatele gras dulcilor lovituri ale cizmelor de călărie purtate de o amazoaă zveltă?

Madame îi înțelegea bine pe bărbați și era fericită că le putea satisface dorințele. Avusese, recent, un astfel de moment de împlinire când găsisese pentru inspectorul-adjunct de la Secția Omucideri, Eberhard Mock, două fete care știau să joace șah. Madame îl simpatiza în mod deosebit pe omul acela îndesat, cu păr negru, des și ondulat. Inspectorul nu uita niciodată să-i aducă flori lui Madame și mici cadouri pentru fete, care erau încântate să-l servească. Era un tip taciturn și echilibrat, căruia îi plăceau șaradele, jocul de bridge, șahul și blondele cu forme pline. La Madame le Goef putea să-și satisfacă toate poftele, fără niciun fel de inhibiții. Venea în fiecare vineri la miezul nopții, intra pe ușa din

¹ În germană înseamnă „flacăra”. (n. trad.)

² Pumnal tradițional, originar din Oman, purtat la ceremonii. Are forma literei „J”, semănând cu un cârlig. (n. red.)

spate și, fără să se oprească să se uite la spectacolul de pe scenă, indiferent despre ce era vorba, se ducea în camera lui preferată, unde îl așteptau două odalisce. Ele îl schimbau într-un halat de mătase, îi ofereau caviar și vin roșu de Rin. Mock stătea nemișcat, doar mâinile i se plimbau pe pielea de alabastru a sclavelor sale. După cină, se așeza cu una dintre ele la o partidă de șah. În acest timp, cealaltă se băga sub masă și îi făcea ceva cunoscut încă din preistorie. Fetei care juca șah cu el i se spusese că fiecărei mișcări reușite îi corespundea o anumită poziție erotică. Astfel, după ce lua un pion, un nebun, sau orice altceva, Mock se ridica de la masă și se trântea cu partenera lui pe canapea, unde făcea sex câteva minute în respectiva poziție.

Conform regulilor stabilite de el însuși, Mock nu avea voie să-și satisfacă dorința dacă una dintre adversarele sale îl făcea șah mat. Se întâmplase o singură dată, iar el se ridicase, le dăduse fetelor câte o floare și plecase, ascunzându-și furia și frustrarea sub un zâmbet de bufon. De atunci, nu-și mai îngăduise niciodată să nu se concentreze la maximum în fața tablei de șah.

După o partidă atât de lungă, Mock se odihnea pe canapea, citindu-le fetelor reflecțiile sale asupra caracterului oamenilor. Aceasta era cea de-a treia pasiune a sa, pe care și-o dezvoltă doar în clubul lui preferat. Criminalistul – un mare amator de literatură veche, care își uimea subordonații cu lungi citate în latină – îi invidia pe Nepos¹ și Theophrastus² și reda, nu fără oarece înclinații literare, trăsăturile de caracter ale indivizilor pe care îi întâlnea. În constatările sale se baza atât pe propriile observații, cât și pe dosarele poliției. În general, reușea să facă în fiecare lună portretul moral al câte unui personaj, dar, în același timp, completa portretele existente deja cu informații proaspete. Noile descrieri, precum și trăsăturile noi de caracter care se adăugau le zăpăceau mințile fetelor și așa obosite. Dar, chiar și așa, ele stăteau la picioarele lui Mock, se uitau în ochii lui rotunzi și simțeau bucuria care umplea sufletul clientului lor.

¹ Cornelius Nepos (100-25 î.Hr.), biograf roman. (n. trad.)

² Teofrast (372-287 î.Hr.), filosof grec din Școala Peripatetică. (n. trad.)

Într-adevăr, criminalistul Mock era fericit, iar când pleca – de obicei pe la trei dimineața – le dădea mici cadouri fetelor și un bacșiș portarului somnoros. Buna dispoziție a lui Mock se răsfrângea și asupra taximetristului care îl ducea de-a lungul Gräbschener Strasse, liberă la acea oră, până la marea clădire din Rehderplatz, unde adormea lângă nevastă, ascultând ticăitul ceasului și strigătele căruțașilor și lăptarilor.

Din păcate, în noaptea dintre 12 și 13 mai, inspectorul-adjunct Eberhard nu-și găsisese fericirea în brațele fetelor lui Madame le Goef. Tocmai puneă în practică o interesantă apărare siciliană când Madame a bătut încet la ușă.

După o clipă a ciocănit din nou. Mock a oftat, aranjându-și halatul, s-a ridicat și a deschis ușa. Chipul său era lipsit de expresie, dar Madame își închipuia ce simțea acel om care fusese întrerupt dintr-o complicată manevră șahisto-erotică.

– Dragă domnule, îi spuse patroana clubului, scutindu-l de scuze inutile, adjunctul dumneavoastră vă așteaptă jos.

Mock îi mulțumi politicos, se îmbrăcă în grabă – ajutat de îndatoritoarele lui gheșe, dintre care una îi legă cravata, iar cealaltă îi închise nasturii de la pantaloni și cămașă – scoase din servietă două cutiuțe cu bomboane de ciocolată și își luă rămas-bun de la șahiste neconsolate. Îi aruncă un „noapte bună” lui Madame și coborî în fugă scările, dând apoi nas în nas cu adjunctul său, care stătea rezemat de abajurul din cristal al unei lămpi de pe hol. Clinchetul cristalelor sună ca o avertizare.

– Marietta von der Malten, fiica baronului, a fost violată și ucisă, spuse Max Forstner cu vocea întretăiată.

Mock coborî treptele de la intrare până în stradă, se urcă în mașina sa, un Adler negru, trânti portiera un pic cam tare și își aprinse o țigară. Forstner se așeză repede la volan și ambală motorul. Porniră în tăcere. Trecuseră deja podul de pe Lohe până să-și adune Mock gândurile.

– Cum de m-ai căutat aici? îl întrebă inspectorul-adjunct, uitându-se cu atenție la zidurile cimitirului orășenesc care treceau pe lângă el, în partea dreaptă. Acoperișul triumfiular al crematoriului se profila deslușit pe cer.

– Inspectorul-șef de la Secția Omucideri, doctorul Mühlhaus, mi-a sugerat unde ați putea fi. Forstner dădu din umeri de parcă ar fi preferat să spună: „Toată lumea știe unde este Mock vineri.”

– Îți permiți prea multe libertăți, Forstner. Mock îl privi cu subînțeles. Încă ești doar adjunctul meu.

Aceste cuvinte păreau amenințătoare, dar lui Forstner nu i-au făcut nici cea mai mică impresie. Mock nu-și lua ochii de la fața lătareată („ticălos mic, gras și cu părul roșu,” se gândea el) și a decis pentru a „n”-a oară, împotriva rațiunii, să-l distrugă pe subordonatul său insolent. N-o să-i fie ușor, deoarece Forstner fusese primit la Secția Omucideri când preluase comanda noul comisar de poliție, Obergruppenführer¹ S.A.² Edmund Heines, un nazist fanatic. Mock aflase că adjunctul său nu numai că era protejatul lui Heines, dar se și lăuda că e în relații bune cu noul comandant suprem al Sileziei, Helmuth Brückner, care fusese impus acolo la scurt timp după ce naziștii câștigaseră alegerile pentru Reichstag³. Dar criminalistul lucra în poliție de aproape un sfert de secol și știa că oricine poate fi distrus. Câtă vreme el mai avea putere și câtă vreme șeful Secției Omucideri era bătrânul francmason cu vederi largi, Heinrich Mühlhaus, putea să-l țină pe Forstner departe de cazurile importante și să-l pună să aresteze, de exemplu, prostituatele de pe lângă Hotelul Savoy din Tauentzienplatz sau să-i ia la întrebări pe homosexualii de sub statuia împărătesei Maria Tereza de pe promenada de lângă Școala de Arte Frumoase. Ceea ce îl enerva cel mai tare pe Mock era faptul că nu-i cunoștea lui Forstner nicio slăbiciune – dosarul lui era curat, iar din observațiile lui zilnice se desprinsese o singură concluzie: „un maniac cretin”. Legătura strânsă cu Heines, despre care se știa bine că e homosexual, îi stârnea lui Mock bănuieli scabroase, dar asta nu era suficient ca să-l supună voinței sale pe Forstner, acea „cârțiță” a Gestapo-ului.

¹ Corespondentul unui general în armata română. (n. trad.)

² S.A. sau batalioanele de asalt (în traducere liberă) era o organizație paramilitară a Partidului Nazist. (n. trad.)

³ A fost Parlamentul statului german din 1871 până în 1945. (n. trad.)

Se apropiau de Sonnenplatz. Orașul vibra de o viață mai puțin vizibilă. Un tramvai care ducea muncitorii din schimbul doi de la fabrica *Linke, Hofmann & Lauchhammer* huruia pe colț, iar lumina felinarele cu gaz pâlpâia. Au făcut-o la dreapta pe Gertenstrasse: căruțe cu cartofi și varză se îngrămădeau lângă piața acoperită, îngrijitorul unei clădiri în stil *art-nouveau* din colțul cu Theaterstrasse repara o lampă și înjura, doi bețivi încercau să acosteze niște prostituate care se fâțâiau mândre prin fața sălii de concert, cu umbreluțele lor de soare. Au trecut de expoziția de mașini cu vânzare a firmei *Kotschenreuther și Waldschmidt*, de clădirea Parlamentului Sileziei și de mai multe hoteluri. Din cerul nopatic cădea o ploaie fină precum ceața.

Adlerul a tras pe dreapta la capătul îndepărtat al Gării Centrale, vis-à-vis de baia publică. Au coborât amândoi. Hainele și pălăriile lor au fost degrabă acoperite de un strat de apă cu praf. Burnița a udat imediat barba neagră lui Mock și obrajii proaspăt rași ai lui Forstner. Se strânsă mai mulți polițiști în uniformă și lucrători feroviari care vorbeau pe un ton ridicat. Fotografia poliției, Helmut Ehlers, cu schiopătatul său caracteristic, tocmai se apropia de locul crimei.

Polițistul cel bătrân, care era întotdeauna trimis la cele mai sinistre crime, veni la Mock ducând în mână o lampă cu parafină.

– Sergent Emil Koblichke de la Secția Omucideri, la raport, se prezentă el fără să mai fie nevoie; inspectorul-adjunct își cunoștea foarte bine subordonații. Koblichke își ascunse țigara în palma făcută căuș și se uită cu un aer grav la Mock.

– Unde ajungem noi, dumneavoastră și cu mine, e sigur vorba de o treabă împruțită. Îi indică din privire un vagon-restaurant pe care scria „BERLIN-BRESLAU”. Iar chestia de acolo e a nabii de nasoală.

Toți trei pășiră peste corpul țeapăn al angajatului de la căile ferate, aflat pe culoar. Avea fața umflată, împietrită de groază. Nu se vedea niciun strop de sânge. Koblichke luă cadavrul de guler și îl ridică în șezut; capul îi căzu pe o parte și, pe când polițistul îi trăgea în jos gulerul, Mock și Forstner se aplecară să vadă mai bine.

– Adu lampa mai aproape, Emil. Nu văd nimic, zise Mock.